

Letno poročilo za leto

2008

Povzetek

EVROPSKI NADZORNIK
ZA VARSTVO PODATKOV

Letno poročilo za leto **2008**

Povzetek

EVROPSKI NADZORNIK ZA
VARSTVO PODATKOV

Naslov: rue Wiertz 60 — B-1047 Bruselj
Urad: rue Montoyer 63, Bruselj, Belgija
E-pošta: edps@edps.europa.eu
Spletišče: www.edps.europa.eu
Tel.: (32-2) 283 19 00
Faks: (32-2) 283 19 50

***Europe Direct je služba, ktorá vám pomôže nájsť odpovede na vaše otázky o
Európskej únii***

Bezplatné telefónne číslo (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Niektorí operátori mobilných sietí nepovoľujú prístup k číslam 00800 alebo tieto hovory fakturujú.

Viac doplňujúcich informácií o Európskej únii je k dispozícii na internete.
Sú dostupné cez server Európa (<http://europa.eu>).

Katalogizačné údaje nájdete na konci tejto publikácie.

Luxemburg: Úrad pre vydávanie úradných publikácií Európskych spoločenstiev, 2009

ISBN 978-92-95030-95-4

© Európske spoločenstvá, 2009.

Rozmnožovanie je povolené len so súhlasom autora

Uvod

To je povzetek letnega poročila za leto 2008 Evropskega nadzornika za varstvo podatkov (ENVP). Omenjeno poročilo se nanaša na leto 2008, četrto polno leto delovanja ENVP kot novega neodvisnega nadzornega organa. Gre tudi za poročilo ob koncu prvega mandata ENVP, ki je priložnost za pregled razvoja od vsega začetka.

Peter Hustinx (nadzornik) in Joaquín Bayo Delgado (pomočnik nadzornika) sta svoji funkciji začela opravljati januarja 2004 z namenom vzpostavitve organa, ki bi se ukvarjal z varstvom osebnih podatkov na ravni Evropske unije (EU). Naloga ENVP je zagotoviti, da institucije in organi Skupnosti pri obdelavi osebnih podatkov spoštujejo temeljne pravice in svoboščine fizičnih oseb ter predvsem njihovo zasebnost.

V skladu z Uredbo (ES) št.45/2001¹ so glavne dejavnosti ENVP:

- spremljanje in zagotavljanje spoštovanja določb te uredbe pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah in organih Skupnosti (nadzor);
- svetovanje institucijam in organom Skupnosti o vseh zadevah v zvezi z obdelavo osebnih podatkov, kar zajema posvetovanje o zakonodajnih predlogih ter spremljanje razvoja dogodkov, ki vplivajo na varstvo osebnih podatkov (posvetovanje);
- sodelovanje z nacionalnimi nadzornimi organi ter nadzornimi organi v okviru »tretjega stebra« EU, da bi dosegli večjo usklajenost pri varstvu osebnih podatkov (sodelovanje).

Iz poročila je razvidno, da je bil pri nadzoru in posvetovanju dosežen znaten napredek. Spoštovanje pravil in načel v zvezi z varstvom podatkov v institucijah in organih Skupnosti se izboljšuje, vendar pa ostajajo pred nami še veliki izzivi. Nadzor se torej sedaj osredotoča na spremljanje izvajanja priporočil v okviru predhodnega preverjanja in izboljšanje stopnje spoštovanja v agencijah. ENVP je v zvezi s tem zaključil tudi prvi sklop pregledov na kraju samem v različnih institucijah in organih, da bi ocenil spoštovanje v praksi.

ENVP je v letu 2008 še razširil obseg posvetovanj in predložil mnenja glede vse večjega števila zakonodajnih predlogov. Svoje delovanje je razširil na več različnih področij politik in na vse faze zakonodajnega postopka. Večina mnenj ENVP se je še naprej nanašala na vprašanja, povezana z območjem svobode, varnosti in pravice, vse bolj pa se je posvečal tudi drugim področjem politik, kot so varstvo zasebnosti pri elektronskih komunikacijah, dostop javnosti do dokumentov in čezmejno zdravstveno varstvo.

V ospredju sodelovanja z nacionalnimi nadzornimi organi je bila še naprej vloga Delovne skupine za varstvo podatkov iz člena 29, kar je omogočilo sprejetje novega delovnega programa in več dobrih rezultatov v prvem letu njegovega izvajanja. ENVP je pozornost še naprej posvečal tudi usklajenemu nadzoru nad zbirko Eurodac ter tesno sodeloval z organi za varstvo podatkov v okviru policijskega in pravosodnega sodelovanja.

¹ Uredba (ES) št. 45/2001 z dne 18. decembra 2000 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah in organih Skupnosti in o prostem pretoku takih podatkov, UL L 8, 12.1.2001, str. 1.

Dosežki v letu 2008

v letnem poročilu za leto 2007 so bili izbrani v nadaljevanju navedeni glavni cilji za leto 2008. Večina teh ciljev je bila v celoti ali delno uresničena.

● Podpora mreži uradnih oseb za varstvo podatkov

ENVP je še naprej nudil močno podporo uradnim osebam za varstvo podatkov in jih spodbujal k nadaljnji izmenjavi strokovnega znanja in najboljših praks. Posebne pozornosti so bile deležne uradne osebe za varstvo podatkov v nedavno ustanovljenih agencijah.

● Vloga predhodnega preverjanja

Izdano je bilo rekordno število mnenj v zvezi s predhodnim preverjanjem, še vedno pa si je treba prizadevati za dokončanje predhodnega preverjanja obstoječih postopkov obdelave v večini institucij in organov. Večji poudarek je bil namenjen izvajanju priporočil.

● Horizontalne smernice

Pripravljene so bile smernice o pomembnih vprašanjih, s katerimi se srečuje večina institucij in organov (npr. zaposlovanje osebja, obdelava podatkov v zvezi z zdravstvenim stanjem), sprva za omogočanje lažjega predhodnega preverjanja agencij. Smernice bodo kmalu na voljo vsem zainteresiranim.

● Ocena spoštovanja predpisov

ENVP je še naprej ocenjeval spoštovanje Uredbe (ES) št. 45/2001 v vseh institucijah in organih, o napredku pa bo poročal do sredine leta 2009. Poleg omenjenega splošnega pregleda je bil v različnih institucijah in organih opravljen prvi sklop pregledov za preverjanje spoštovanja predpisov v zvezi s posebnimi vprašanji.

● Obsežni sistemi

ENVP je v sodelovanju z nacionalnimi nadzornimi organi še naprej razvijal usklajen nadzor nad zbirko Eurodac in izvajal v ta namen sprejeti delovni program. Sprejel je tudi prve ukrepe v zvezi z drugimi obsežnimi sistemi, kot sta SIS II in VIS.

● Mnenja o zakonodajnih predlogih

ENVP je objavil rekordno število mnenj oziroma pripomb v zvezi z novimi zakonodajnimi predlogi ali z njimi povezanimi dokumenti, ki zajemajo širše področje kot kdajkoli prej, in zagotovil ustrezen prispevek od prve pa vse do zadnje faze zakonodajnega postopka.

● Lizbonska pogodba

Posledice Lizbonske pogodbe so bile podrobno preučene, njen začetek veljavnosti pa je odvisen od končne ratifikacije v nekaj državah članicah. Iz analize je razvidno, da ima lahko pogodba velike posledice iz institucionalnih in vsebinskih razlogov ter bo dobra priložnost za izboljšanje varstva podatkov.

- **Obveščanje preko spleta**

Na spletišču ENVP je na voljo vse več informacij, katerih vsebina je bila posodobljena in razširjena, izboljšana pa je bila tudi dostopnost teh informacij. Med dodatnimi izboljšavami, predvidenimi v letu 2009, bo tudi elektronsko glasilo.

- **Poslovník**

Pri oblikovanju poslovníka, ki zajema različne naloge in dejavnosti ENVP, in internih priročnikov za najpomembnejše dejavnosti je bil dosežen viden napredek. Za vse zainteresirane bodo na spletišču v letu 2009 na voljo rezultati in praktična orodja.

- **Upravljanje virov**

Okrepljeno ali dodatno razvito je bilo upravljanje finančnih in človeških virov, izboljšani pa so bili tudi drugi interni postopki. Prav tako sta bili izboljšani funkcionalnost in učinkovitost internih nadzornih funkcij.

Cilji za leto 2009

Leto 2009 bo prvo leto novega mandata ENVP z deloma novo sestavo institucije. Pričakujemo lahko torej tako kontinuiteto kot spremembe. V tem letu bo opravljena strateška ocena vloge in nalog ENVP in določene glavne smernice razvoja za prihodnja štiri leta. Ta razmislek bo sovpadel z znatnimi spremembami v zunanjem okolju ENVP, kot so izzivi, povezani z novim evropskim zakonodajnim obdobjem, novo Evropsko komisijo, možnim začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe, drugimi novimi dolgoročnimi politikami in okviri ter njihovim skupnim vplivom na varstvo podatkov. ENVP namerava v zvezi s tem zavzeti jasno stališče, o svojih sklepih pa bo poročal v naslednjem letnem poročilu.

Za leto 2009 so bili določeni naslednji glavni cilji, brez poseganja v izid omenjenega strateškega razmisleka. Poročilo o doseženih rezultatih bo prav tako na voljo naslednje leto.

- **Podpora mreži uradnih oseb za varstvo podatkov**

ENVP bo še naprej nudil močno podporo uradnim osebam za varstvo podatkov, zlasti v nedavno ustanovljenih agencijah, ter jih spodbujal k izmenjavi strokovnega znanja in najboljših praks, da bi se izboljšala njihova učinkovitost.

- **Vloga predhodnega preverjanja**

ENVP namerava dokončati predhodno preverjanje obstoječih postopkov obdelave v večini institucij in organov z večjim poudarkom na izvajanju priporočil. Posebna pozornost bo namenjena predhodnemu preverjanju postopkov obdelave, ki jih uporablja večina agencij.

- **Horizontalne smernice**

ENVP bo še naprej pripravljajl smernice o pomembnih vprašanjih, s katerimi se srečuje večina institucij in organov, ter zagotovil, da bodo splošno dostopne. Objavljene bodo smernice o videonadzoru, ki bodo pripomogle k ozaveščanju o posebej tveganih situacijah.

- **Reševanje pritožb**

ENVP bo objavil okvir politike za obravnavo pritožb, ki bo omogočil obveščanje vseh vpletenih strani o ustreznih postopkih, vključno z merili za sprejetje odločitve o začetku preiskave v zvezi z vloženimi pritožbami.

- **Politika v zvezi s pregledi**

ENVP bo še naprej ocenjeval spoštovanje Uredbe (ES) št. 45/2001, in sicer z različnimi vrstami pregledov v vseh institucijah in organih, vse več pregledov pa bo opravil tudi na kraju samem. Splošna politika v zvezi s pregledi bo objavljena leta 2009 na spletišču ENVP.

- **Obseg posvetovanj**

ENVP bo še naprej pravočasno objavljala mnenja oziroma pripombe o novih zakonodajnih predlogih, temelječe na sistematičnem pregledu pomembnih zadev in prednostnih nalog, ter poskrbel za ustrezno nadaljnje spremljanje.

- **Stockholmski program**

ENVP namerava posebno pozornost posvetiti pripravi novega petletnega programa politike za območje svobode, varnosti in pravice, ki naj bi ga Evropski svet sprejel konec leta 2009. Kot bistven pogoj bo izpostavljena potreba po učinkovitih zaščitnih ukrepih za varstvo podatkov.

- **Dejavnosti obveščanja**

ENVP bo dodatno izboljšal kakovost in učinkovitost spletnih sredstev obveščanja (spletišče in elektronsko glasilo), ocenil in po potrebi posodobil pa bo tudi druge dejavnosti obveščanja.

- **Poslovník**

ENVP bo sprejel in objavil svoj poslovnik, v katerem bo potrdil ali pojasnil sedanjo prakso v okviru svojih različnih nalog in dejavnosti. Za vse zainteresirane bodo na spletišču na voljo praktična orodja.

- **Upravljanje virov**

ENVP bo okrepil in dodatno razvil dejavnosti v zvezi s finančnimi in človeškimi viri ter izboljšal druge interne delovne postopke. Posebna pozornost bo namenjena dolgoročnemu zaposlovanju osebja, potrebi po dodatnih pisarniških prostorih in oblikovanju sistema vodenja zadev.

Nadzor

Ena od glavnih nalog ENVP je neodvisno nadzorovati postopke obdelave, ki jih izvajajo institucije ali organi Skupnosti. Pravni okvir predstavlja Uredba (ES) št. 45/2001, ki določa številne obveznosti obdelovalcev podatkov in hkrati številne pravice posameznikov, katerih osebni podatki se obdelujejo.

O obdelavah osebnih podatkov, ki ne predstavljajo posebnega tveganja za posameznike, na katere se osebni podatki nanašajo, se obvesti le uradna oseba za varstvo podatkov zadevne institucije ali organa. Če obdelava osebnih podatkov predstavlja posebno tveganje za posameznike, katerih osebni podatki se obdelujejo, jo mora ENVP predhodno preveriti. ENVP nato odloči, ali je obdelava skladna z uredbo.

Nadzorne naloge, ki jih spremlja pomočnik nadzornika, vključujejo svetovanje in pomoč uradnim osebam za varstvo podatkov, predhodno preverjanje tveganih postopkov obdelave, opravljanje poizvedb, vključno s pregledi na kraju samem, in obravnavo pritožb.

Predhodno preverjanje

Glavna dejavnost ENVP v okviru nadzorne naloge je bilo tudi leta 2008 predhodno preverjanje.

Kot je bilo navedeno že v predhodnih letnih poročilih, je ENVP vseskozi spodbujal uradne osebe za varstvo podatkov, naj mu pošiljajo več uradnih obvestil o predhodnem preverjanju. Rok za prejem uradnih obvestil, ki naj bi jih ENVP predhodno preveril – gre za naknadne primere – je bil določen za pomlad 2007, da bi spodbudili institucije in organe Skupnosti k večjim prizadevanjem za polno izpolnjevanje obveznosti glede uradnega obveščanja. Število uradnih obvestil se je nato občutno povečalo.

Na splošno je bilo delo v letu 2008 intenzivno, saj je bilo izdanih več **mnenj v okviru predhodnega preverjanja** (105 mnenj) kot v katerem koli predhodnem letu. Le omejeno število navedenih primerov (18 primerov) je bilo »pravih« primerov predhodnega preverjanja, kar pomeni, da so zadevne institucije pred izvedbo postopka obdelave upoštevale ustrezen postopek glede predhodnega preverjanja.

ENVP je prvič sklenil predlagati umik nekaterih uradnih obvestil, saj so se bodisi nanašala na stare postopke obdelave, ki naj bi jih v kratkem nadomestili novi, bodisi niso vsebovala zadostnih informacij, zato jih ni bilo mogoče obravnavati ob pravilnem razumevanju dejstev ali postopka.

Kar zadeva časovne roke, se je število dni, ki jih ENVP potrebuje za pripravo osnutka mnenja, v primerjavi z letom 2007 zmanjšalo za več kot dva delovna dni. Ta številka je zelo zadovoljiva, saj sta se povečala število in zahtevnost uradnih obvestil. Vendar pa je ENVP zaskrbljen, ker institucije in organi potrebujejo veliko časa za zagotovitev popolnih informacij. V zvezi s tem jih ponovno opozarja na obveznost, da z njim sodelujejo in mu posredujejo zahtevane informacije.

Primeri *naknadnega* predhodnega preverjanja² so se v letu 2008 nanašali predvsem na naslednja vprašanja: zdravstveni podatki, ki jih obdelujejo institucije in organi, zaposlovanje osebja in izbira kandidatov, ocenjevanje zaposlenih, akreditacija novinarjev, sistemi upravljanja identitete, nadzor nad dostopom in varnostne preiskave.

Glavna vprašanja v okviru pravega predhodnega preverjanja so se nanašala na določene izbirne postopke, zlasti v Agenciji za temeljne pravice in za ENVP, pilotni projekt individualnega spremljanja, gibljiv delovni čas, preverjanje identitete in nadzor nad dostopom ter elektronski nadzor.

Prvič so bila obravnavana tudi nekatera pomembna vprašanja, med katerimi so služba za upravljanje identitete, nadzor nad dostopom s skeniranjem šarenice ali prepoznavanjem prstnih odtisov, varnostne preiskave, nadzor nad uporabo interneta med zaposlenimi in sistem televizije zaprtega kroga (CCTV).

Pritožbe

Skupno število pritožb se je v letu 2008 še naprej višalo (91 prejetih pritožb), pri čemer je bilo dopustnih manj pritožb kot prej (23 dopustnih pritožb), na splošno pa so bile zahtevnejše. Velika večina pritožb je bila nedopustna predvsem zato, ker se je nanašala izključno na obdelavo osebnih podatkov na ravni držav članic (za katero so pristojni nacionalni organi za varstvo podatkov). Dopustni primeri so se nanašali predvsem na vprašanja, kot so dostop do podatkov, obdelava občutljivih podatkov, pravica do popravka in obveznost zagotavljanja informacij.

ENVP si je še naprej prizadeval za vzpostavitev okvira politike za obravnavo pritožb. Na spletišču ENVP bodo leta 2009 na voljo glavni elementi postopka in vzorec obrazca za vložitev pritožb ter informacije o dopustnosti pritožb. Objava teh informacij naj bi bila možnim pritožnikom v pomoč pri vložitvi pritožbe, hkrati pa bi pripomogla k omejitvi števila očitno nedopustnih pritožb.

Politika v zvezi s pregledi

V okviru roka, določenega za pomlad 2007, je prvi del postopka, ki se je začel izvajati leta 2007, potekal v obliki pisem, naslovljenih direktorjem institucij in agencij, da bi ugotovili stopnjo spoštovanja uredbe. ENVP je na podlagi povratnih informacij pripravil splošno poročilo, ki je bilo objavljeno maja 2008 ter posredovano vsem institucijam in agencijam. Kot napovedano, se je s tem postopkom začela stalna dejavnost ENVP za zagotavljanje spoštovanja uredbe, v okviru katere se po potrebi opravljajo pregledi na kraju samem.

ENVP je v zvezi s tem dodatno razvil svojo **politiko v zvezi s pregledi** in zaključil prvi sklop pregledov na kraju samem v različnih institucijah in organih, da bi ocenil spoštovanje v praksi. Pregledi se lahko opravijo zaradi pritožbe ali na pobudo ENVP. ENVP med pregledi preveri dejstva in dejansko stanje na kraju samem. S pregledi se lahko tudi občutno izboljša ozaveščenost v zvezi z varstvom podatkov v institucijah, v katerih se pregled izvaja.

ENVP je leta 2008 opredelil prvi celovit postopek za svoje dejavnosti pregleda, sestavljen iz treh faz:

- v prvi fazi sta bila opravljena dva poskusna obiska, da se preveri metodologija ENVP na kraju samem;

² „Naknadno“ predhodno preverjanje se nanaša na postopke obdelave, ki so se začeli izvajati pred imenovanjem ENVP in pomočnika nadzornika (17. januarja 2004) in jih torej ni bilo mogoče preveriti pred začetkom njihovega izvajanja.

- v drugi fazi je ENVP izpopolnil svojo praktično metodologijo;
- v tretji fazi sta bila opravljena dva pregleda v evropskih institucijah in organih, in sicer v Evropskem ekonomsko-socialnem odboru in Evropski agenciji za varnost hrane, ki sta bila izbrana v okviru roka »pomlad 2007«.

Upravni ukrepi

ENVP je še naprej svetoval glede upravnih ukrepov, ki so jih institucije in organi Skupnosti predvideli v zvezi z obdelavo osebnih podatkov. Izpostavljena je bila vrsta zahtevnih vprašanj, med drugim nov obrazec zdravstvenega potrdila, dostop do javnih dokumentov, ki vsebujejo osebne podatke, pravo, ki se uporablja za nekatere dejavnosti obdelave, posredovanje zdravstvene kartoteke nacionalnemu sodišču, izvedbena pravila za Uredbo (ES) št. 45/2001 in pritožbe, ki jih obravnava Evropski varuh človekovih pravic.

Videonadzor

ENVP se je še naprej ukvarjal s pripravo **smernic** o videonadzoru, s katerimi naj bi institucijam in organom EU zagotovili praktične napotke v zvezi s spoštovanjem pravil o varstvu podatkov pri uporabi sistemov videonadzora. Prvi interni delovni osnutek smernic je bil pripravljen konec leta 2008. Osnutek bo na voljo za vpogled najpozneje sredi leta 2009.

Posvetovanje

ENVP svetuje institucijam in organom Skupnosti v zvezi z vprašanji varstva podatkov na številnih področjih politik. Ta svetovalna vloga zadeva nove zakonodajne predloge in druge pobude, ki lahko vplivajo na varstvo osebnih podatkov v EU. Ponavadi gre za uradno mnenje, lahko pa tudi za smernice v obliki pripomb ali strateških dokumentov. V okviru te dejavnosti se spremlja tudi tehnološki razvoj, ki vpliva na varstvo podatkov.

Mnenja ENVP in ključna vprašanja

ENVP je v letu 2008 izdal **14 mnenj** glede predlagane zakonodaje EU. Tako kot v prejšnjih letih se največji del mnenj nanaša na področje **svobode, varnosti in pravice**, tako v »stebri« Skupnosti kot tudi na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah (»tretji stebel«). To področje predstavlja skoraj polovico izdanih zakonodajnih mnenj, natančneje šest od 14. Pomemben napredek na tem področju je bilo sprejetje **okvirnega sklepa o varstvu podatkov** dne 27. novembra 2008 o varstvu osebnih podatkov, ki se obdelujejo v okviru policijskega in pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah. Med pogajanji je ENVP temu zakonodajnemu dokumentu namenjal veliko pozornost in na to temo podal tri mnenja, pa tudi pripombe.

ENVP je posebno pozornost namenil tudi predlogu za spremembo uredbe o **dostopu javnosti do dokumentov** institucij EU in pregledu direktive o **zasebnosti in elektronskih komunikacijah**. V posvetovalnih dejavnostih ENVP so bile precej pomembne zadeve v zvezi z **evidencami podatkov o potnikih** (podatki PNR), zlasti kar zadeva spremljanje predloga EU glede podatkov PNR.

Izmenjava informacij

Ključno področje je bilo vprašanje izmenjave informacij, zlasti vzpostavitev informacijskih sistemov in dostop do njih. ENVP je sprejel mnenja o sistemih za izmenjavo informacij, ki so bili predlagani v okviru informacijskega sistema za notranji trg, Eurojusta, varnosti v cestnem prometu, zaščite otrok, ki uporabljajo internet, sistema ECRIS, Kontaktne skupine na visoki ravni EU-ZDA za izmenjavo podatkov in evropske strategije za e-pravosodje. Pripravljene so bile tudi predhodne pripombe glede svežnja Komisije o upravljanju meja EU.

V mnenjih ENVP je bilo poudarjeno, da je treba takšno izmenjavo podatkov v vsakem primeru ustrezno in pozorno oceniti. Poleg tega je treba po vzpostavitvi takšne izmenjave informacij izvajati posebne zaščitne ukrepe za varstvo podatkov.

Nove tehnologije

ENVP je ob več priložnostih obravnaval vprašanje uporabe novih tehnologij (npr. ECRIS, evropska strategija za e-pravosodje). Večkrat je pozval k zagotovitvi, da se vprašanja varstva podatkov upoštevajo v čim bolj zgodni fazi (»**privacy-by-design**« – načelo spoštovanja zasebnosti pri načrtovanju). Poleg tega je opozoril, da tehnoloških orodij ne bi smeli uporabljati le za zagotavljanje izmenjave informacij, pač pa bi morali z njimi tudi izboljšati pravice zadevnih oseb.

Pozorno je spremljal in komentiral novosti v **informacijski družbi**, kot sta radiofrekvenčna identifikacija (**RFID**) in inteligentno okolje, in sicer kot nadaljnje spremljanje sporočila Evropske komisije o RFID in s tem povezanega mnenja ENVP.

ENVP je pojasnil tudi svoje morebitne prispevke k **raziskavam in tehnološkemu razvoju EU** (RTR) in potrdil že uvedene ukrepe. Sprejet je bil **strateški dokument**, v katerem je opisana morebitna vloga institucije pri projektih za raziskave in razvoj v sedmem okvirnem programu za RTR.

Kakovost podatkov

Kakovost podatkov je bila še ena pomembna tema. Da bi se izognili dvoumnosti v zvezi z vsebino obdelovanih informacij, je dejansko potrebna visoka raven zanesljivosti podatkov. Zato je nujno treba redno in temeljito preverjati njihovo zanesljivost. Visoka kakovost podatkov ni samo osnovno jamstvo za posameznika, na katerega se osebni podatki nanašajo, ampak poleg tega tudi omogoča učinkovito uporabo podatkov osebam, ki jih obdelujejo.

Novosti in prednostne naloge

Opredeljeni so bili številni obeti za prihodnje spremembe, ki bodo služili kot načrt za glavne prednostne naloge ENVP. Te vključujejo nova **tehnološka gibanja**, ki vzbujajo pomisleke glede varstva podatkov in zasebnosti, kot sta razvoj sistemov računalništva v oblaku ³ in tehnologija hitrega sekvenciranja DNK.

Kar zadeva novosti pri **politikah in zakonodaji**, glavna vprašanja, katerim ENVP namerava posvetiti posebno pozornost, vključujejo naslednje:

- razmislek o nadaljnjih izboljšavah **okvirnega sklepa o varstvu podatkov** za zvišanje stopnje varstva, ki jo določa novi instrument v tretjem stebru;
- prihodnost **direktive o varstvu podatkov**;
- večletni program Evropske komisije na področju svobode, varnosti in pravice – »**stockholmski program**«;
- najpomembnejša gibanja na področju **kazenskega pregona** in zakonodajnih dejavnosti, ki se nanašajo na boj proti terorizmu in organiziranemu kriminalu;
- pregled uredbe o **dostopu javnosti do dokumentov**;
- nove pobude za okrepitev **čezmejnega zdravstvenega varstva** v povezavi z uporabo informacijskih tehnologij.

³ Računalništvo v oblaku (cloud computing) označuje uporabo na internetu temelječe računalniške tehnologije za različne storitve. Je način računalništva, pri katerem se dinamično prilagodljiva in pogosto virtualizirana sredstva zagotavljajo kot spletna storitev.

Sodelovanje

ENVP sodeluje z drugimi organi za varstvo podatkov, da bi spodbujal usklajeno varstvo podatkov po vsej Evropi. Ta vloga sodelovanja zajema tudi sodelovanje z nadzornimi organi, ustanovljenimi v okviru tretjega stebra EU in v okviru obsežnih sistemov IT.

Glavni okvir za sodelovanje med organi za varstvo podatkov v Evropi je **Delovna skupina iz člena 29**, ki Evropski komisiji zagotavlja neodvisno svetovanje o vprašanih varstva podatkov. ENVP sodeluje v dejavnostih delovne skupine, ki ima ključno vlogo pri enotni uporabi direktive o varstvu podatkov.

ENVP in delovna skupina sta dobro sodelovala pri različnih zadevah, zlasti pa sta se usmerila na izvajanje direktive o varstvu podatkov in na izzive pri varstvu podatkov, ki se pojavljajo z novimi tehnologijami. ENVP je tudi odločno podpiral pobude, sprejete za olajšanje mednarodnih tokov podatkov (npr. zavezujoča poslovna pravila).

Delovna skupina je leta 2008 sprejela mnenja glede zakonodajnih predlogov, ki jih je v nekaterih primerih obravnaval tudi ENVP v svojih mnenjih (npr. pregled direktive o zasebnosti in elektronskih komunikacijah). Medtem ko je posvetovanje z ENVP obvezen del zakonodajnega procesa v EU, so tudi prispevki Delovne skupine zelo koristni, zlasti ker so v njih z nacionalne perspektive lahko obravnavana tudi dodatna vprašanja. ENVP zato pozdravlja te prispevke, ki so bili skladni z njegovimi mnenji.

Ena izmed najpomembnejših nalog sodelovanja ENVP se nanaša na usklajeno nadzorovanje zbirke **Eurodac**, kjer si pristojnost za nadzor nad varstvom podatkov delijo nacionalni organi za varstvo podatkov in ENVP. Usklajevalna skupina za nadzor nad zbirko Eurodac, ki jo sestavljajo nacionalni organi za varstvo podatkov in ENVP, se je v letu 2008 sestala dvakrat in se osredotočila na izvajanje delovnega programa, ki ga je sprejela decembra 2007. Iz delovnega programa so bile izbrane tri teme, ki bi se natančneje preučile in o katerih bi bilo pripravljeno poročilo; to so: obveščanje posameznikov, na katere se nanašajo podatki, otroci in Eurodac ter DubliNet⁴. Hkrati pa je okvir, v katerem skupina deluje, pritegnil tudi pozornost drugih: Evropska komisija je v okviru splošnih ukrepov glede azila pregledala dublinsko uredbo in uredbo Eurodac.

Potreba po tesnem sodelovanju med ENVP in drugimi organi za varstvo podatkov pri **vprašanih iz tretjega stebra** (področje policijskega in pravosodnega sodelovanja) je v preteklih letih postala še očitnejša zaradi naraščajočega števila pobud na evropski in mednarodni ravni, katerih cilj je zbiranje in izmenjava osebnih podatkov. ENVP si prizadeva zagotoviti visoko in skladno raven varstva podatkov na področjih, ki spadajo v pristojnost nadzornih organov za varstvo podatkov (skupni nadzorni organi za Schengen, Europol, Eurojust in carinski informacijski sistem), ustanovljenih v okviru tretjega stebra EU. ENVP je v letu 2008 dejavno sodeloval na sejah Delovne skupine za policijo in pravosodje, ki je obravnavala občutljiva vprašanja, kot so izvajanje Prümške pogodbe, okvirni sklep o varstvu podatkov v tretjem stebru in podatki PNR.

Sodelovanje v drugih **mednarodnih forumih** je še naprej zbujalo pozornost. Tako kot v prejšnjih letih je ENVP sodeloval na evropskih in mednarodnih konferencah pooblaščenec za varstvo podatkov in področje zasebnosti, ki so udeležencem ponudile možnost razpravljati o vsebinskih izzivih glede varstva podatkov, kot so novosti, povezane z varnostjo in novimi tehnologijami ter vprašanje zasebnosti v svetu

⁴ DubliNet je varno elektronsko omrežje kanalov prenosa med nacionalnimi organi, ki obravnavajo prošnje za azil. Običajno bo „zadetek“ v sistemu Eurodac sprožil izmenjavo podatkov o prošilcu za azil. Za to izmenjavo se bo uporabil DubliNet.

brez meja. Ustrezno se je spremljala tudi »londonska pobuda« o ozaveščanju glede varstva podatkov in njegovega učinkovitejšega izvajanja. Nenazadnje pa se preučuje tudi možnost organizacije tretje delavnice o varstvu podatkov v mednarodnih organizacijah, staj sta bila podobna dogodka organizirana že v letih 2005 in 2007.

Komuniciranje

Obveščanje in komuniciranje imata ključno vlogo pri zagotavljanju prepoznavnosti glavnih dejavnosti ENVP ter ozaveščanju o njegovem delu in varstvu podatkov na splošno. To je še večjega strateškega pomena, saj je ENVP še vedno relativno nova institucija in je zato treba nadalje utrditi zavedanje o njegovi vlogi na ravni EU.

Štiri leta po začetku delovanja lahko vidimo, da se je poudarjanje komuniciranja izplačalo v smislu **prepoznavnosti**. Pomembni kazalniki dosežkov vključujejo večje število zahtevkov za informacije, večji obisk spletnega mesta, stalno naraščanje števila naročnikov na glasilo, redne prošnje za študijske obiske pri ENVP in povabila za govore na konferencah. Tudi bolj sistematični stiki z mediji in posledično pogostejše poročanje medijev o dejavnostih ENVP nadalje potrjujeta stališče, da je ENVP postal referenčna točka za vprašanja varstva podatkov.

Odnosi z mediji so bili še naprej ključni in v središču dejavnosti komuniciranja, saj je ENVP v letu 2008 dal približno 25 **intervjujev** novinarjem tiskanih in elektronskih medijev ter na radiu in televiziji. Služba za stike z javnostjo je objavila 13 **sporočil za javnost**, katerih večina se je nanašala na nova zakonodajna mnenja, ki so bila za javnost na splošno zelo pomembna. Obravnavala so vprašanja, kot je pregled direktive o zasebnosti in elektronskih komunikacijah, sprejetje okvirnega sklepa o varstvu podatkov v tretjem stebri, dostop javnosti do dokumentov EU in čezatlantska izmenjava informacij za namene kazenskega pregona. Maja 2008 je bila organizirana tudi tiskovna konferenca, na kateri so bili medijem predstavljeni najpomembnejši sklepi iz letnega poročila za leto 2007.

Poleg rednih poizvedovanj medijev je tiskovna služba obravnavala približno 180 **zahtev** javnosti za **informacije**, ki so jih poslali različni posamezniki in zainteresirane strani. ENVP je z veseljem pozdravil obiske **skupin študentov**, specializiranih za evropsko pravo, varstvo podatkov in/ali varnostna vprašanja IT, da je tako vzpostavil stike tudi z akademskim svetom.

Da bi ENVP še povečal prepoznavnost svojih tekočih dejavnosti, je še naprej uporabljal naslednja sredstva obveščanja:

- **spletno mesto**: spletno mesto je bilo tehnično nadgrajeno, izboljšala pa se je tudi njegova vsebina, vključno s pripravo »glosarja izrazov« o varstvu osebnih podatkov ter razdelkom za »vprašanja in odgovore«. Statistični podatki kažejo, da je imelo spletno mesto od 1. februarja do 31. decembra 2008 skupaj 81 841 obiskovalcev, v maju, ko je bilo objavljeno letno poročilo za leto 2007, pa se je njihovo število povečalo na 10 095;
- **elektronsko glasilo**: v letu 2008 je bilo izdanih pet številčk glasila ENVP. Število naročnikov je se je med leti 2007 in 2008 bistveno povečalo. Izvedle so se tudi priprave za posodobitev glasila, da bi to sredstvo obveščanja postalo bralcu prijaznejše;
- **promocijski dogodki**: ENVP je ponovno sodeloval na dnevu varstva podatkov in dnevu odprtih vrat EU; v glavnih institucijah EU je postavil informacijske stojnice;
- **informativna brošura**: začela se je priprava posodobljene informativne brošure, predvsem v luči izteka prvega mandata ENVP januarja 2009.

Uprava, proračun in osebje

ENVP so bila dodeljena **dodatna sredstva**, tako v smislu proračuna (povečanje s 4 955 726 EUR v letu 2007 na 5 307 753 EUR v letu 2008) kot tudi osebja (z 29 na 33), da bi nadalje utrdil pozitivni začetek delovanja in posledično opravljal nove dodeljene naloge.

Kar zadeva **proračun**, se je v letu 2008 začela uporabljati nova proračunska terminologija, da bi zagotovili preglednost, ki jo zahteva proračunski organ. Evropsko računsko sodišče je v poročilu za finančno leto 2007 zapisalo, da pri reviziji ni bilo nobenih pripomb.

Glede **človeških virov** vse večja prepoznavnost institucije skupaj z razširitvijo nalog prinaša večjo delovno obremenitev. ENVP pa se je odločil za nadzorovano rast, da bi zagotovil, da so novi člani osebja popolnoma vpeljeni v delo. ENVP je zato zaprosil za uvedbo le štirih delovnih mest v letu 2008. V okviru programa pripravništva je še naprej gostil približno dva pripravnika na obdobje. Poleg tega sta bila zaposlena dva napotena nacionalna strokovnjaka iz nacionalnih organov za varstvo podatkov.

Kar zadeva **organizacijsko shemo** ENVP, je bila zaradi vse večje delovne obremenitve vzpostavljena nova funkcija koordinatorja. V ta namen je bilo v skupinah za posvetovanje in nadzor imenovanih pet koordinatorjev.

Kar zadeva **notranji nadzor**, je ocena, ki so jo opravile službe ENVP in notranji revizor, pokazala, da je sistem notranjega nadzora delujoč in učinkovit ter daje zadostno zagotovilo, da bodo cilji institucije doseženi.

ENVP je imenoval svojo **uradno osebo za varstvo podatkov**, da bi zagotovil notranjo uporabo določb Uredbe (ES) št. 45/2001. V letu 2008 se je nadaljeval proces določanja postopkov obdelave, ki zadevajo osebne podatke, in ugotavljanja, katere postopke je treba predhodno pregledati. Dokončan je bil popis notranjih postopkov. Na tej podlagi se je začel prvi postopek uradnega obveščanja.

Sprejeta so bila nova **notranja pravila**, potrebna za pravilno delovanje institucije, vključno z odločitvami o certificiranju, varnostnih ukrepih in imenovanju lokalnega varnostnega uradnika za ENVP.

Spremljalo se je izvajanje novega sistema **upravljanja dokumentov** (GEDA). To izvajanje je prvi korak v razvoju sistema vodenja zadev za boljšo podporo dejavnostim ENVP.

Evropska komisija

Letno poročilo za leto 2008 — Povzetek

Luxembourg: Urad za uradne publikacije Evropskih skupnosti

2008 — 16 str. — 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-95030-96-1

Kako do publikacij EU

Publikacije, ki so naprodaj:

- prek EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- z naročilom v knjigarni, z navedbo naslova, založnika in/ali številke ISBN;
- z vzpostavitvijo neposrednega stika z našimi pooblaščenimi prodajalci. Njihovi kontaktni podatki so na voljo na povezavi <http://bookshop.europa.eu> ali po telefaksu +352 2929-42758.

Brezplačne publikacije:

- prek EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- na predstavništvih ali delegacijah Evropske komisije. Njihovi kontaktni podatki so na voljo na povezavi <http://bookshop.europa.eu> ali po telefaksu +352 2929-42758.

EVROPSKI NADZORNIK
ZA VARSTVO PODATKOV

QI-AB-09-001-SL-N

*Evropski nadzornik
za varstvo podatkov*

www.edps.europa.eu

■ Urad za publikacije